

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Dette beslutningsforslag skal ses i sammenhæng med en række forslag, SF fremsætter med henblik på:

- at forøge uddannelsesindsatsen
- at nedbringe arbejdsløsheden
- at give arbejdsfrihed
- at give de arbejdsløse frihedsgrader til, om muligt, at beskæftige sig selv, uden at dette medfører fratagelse af dagpenge eller bistandshjælp
- at afsætte midler til at udvide arbejdsmarkedet.

SF har adskillige gange fremsat forslag i Folketinget om, at lønmodtagerne skal have mulighed for at tage et sabbatår på dagpenge.

Det er for det første sket ud fra et ønske om, at lønmodtagerne på denne måde kan få højere livskvalitet – f.eks. ved at få mulighed for at tage en uddannelse, at være mere sammen med deres børn, at rejse eller noget helt tredje.

For det andet er det ud fra et ønske om, at nogle af de arbejdsløse kan komme i arbejde, ved at de overtager job, som de mennesker, der tager et sabbatår hidtil har haft.

Dette beslutningsforslag følger tankegangen i tidligere forslag fremsat af SF, senest beslutningsforslag nr. B 6 fra folketingsåret 1991–92. (Folketingstidende 1991–92, forhandlingerne sp. 685, Till. A sp. 1065 og sp. 2488).

Bl.a. ud fra et ønske om, at der kunne blive taget hul på orlovtankegangen, gik SF positivt ind i de såkaldte aktiveringsforhandlinger i foråret 1992 om orlovsordninger til bestemte formål – forældreorlov og uddannelsesorlov samt den såkaldte VUS-ordning.

Samtidig med, at forældreorloven og uddannelsesorloven samt VUS-orloven var gode forslag i sig selv, betragtede SF disse orlovsordninger som en begyndelse til indførelse af en mere generel sabbatorordning senere.

De hidtidige erfaringer med orlovsordninger har dog desværre ikke levet op til forventningerne. I følge et notat fra Finansministeriet fra den 2. februar 1993

har kun 2.108 påbegyndt orlov i 1992 imod det forventede antal på 28.000.

Det hænger bl.a. sammen med, at de regler, som ordningerne administreres efter, ikke har været tilstrækkelig fleksible. Der er nogle bindinger og blokeringer, som gør, at ordningerne ikke er blevet tilstrækkelig udnyttet.

Med aftalen af 15. februar 1993 mellem aftalepartierne er der dog åbnet op for større fleksibilitet samtidig med, at orlovsperioden er udvidet til et år. Disse forbedringer må derfor forventes at betyde, at flere nu vil benytte sig af de allerede vedtagne orlovsmuligheder.

Men for mange vil ordningerne fortsat ikke være økonomisk fordelagtige nok.

SF betragter dette forslag om en generel sabbatorlov som et supplement til de mere specielle orlovsordninger – dvs. forældreorlov og orlov til uddannelse. Der er tale om en fri orlov i forhold til de mere specielle orlovsmuligheder. De specielle orlovsmuligheder skal efter SF's opfattelse fortsat forbedres – ikke mindst på satserne. Men uanset hvor gode de bliver, vil der være et behov for en mere generel mulighed for en fri orlov. Og hvor der for de specielle orlovsordninger ikke bør stilles for strenge krav til antal år på arbejdsmarkedet, er det naturligt med et krav om et antal år på arbejdsmarkedet, når der er tale om en generel og fri sabbatorordning. I forslaget opereres der med 7 år. Dette tal er i mere end en forstand ikke hellig for SF. Hvis der viser sig ønsker herom og behov herfor, kunne SF godt forestille sig, at kravet om de 7 år blev nedsat til f.eks. 5 år.

Ideen om sabbatorlov har for SF gennem adskillige år været en central del af SF's politik til bl.a. nedbringelse af arbejdsløsheden.

Men også i andre partier har der været lignende ideer fremme.

Det Radikale Venstre taler f.eks. i »Velfærdssamfundet under forandring« om »at arbejdsløse får mulighed for at arbejde og uddanne sig – også i udlandet – samtidig med opretholdelse af dagpenge og konthjælp«.